

Martina Kraljič

MAGDALENA GORNIK (1835–1896) – SLOVENSKA MISTIKINJA

Povzetek

Pred 125 leti je na slovenskih tleh živela žena, katere življenje je bilo polno nenavadnih znamenj. Magdalena Gornik, preprosta kmečka ženska, je v 19. stoletju s svojim izrednim življenjem pretresala Kranjsko in tudi druge dežele v takratni Evropi. Svoje življenje je posvetila Bogu, njemu, ki ji je namenil posebno poslanstvo ter jo za uresničevanje tega obdaril z izrednimi milostmi. Po ustnem izročilu je napovedala, da se bodo čez šest rodov po njeni smrti začeli goditi čudeži na njeno priprošnjo. Pozabljena je bila skoraj sto let in potem, kot bi iznenada spet zaživela med ljudmi. Preko Kureščka in njene upodobitve na freski stranske kapele se je razširil glas o njeni svetosti.

Danes njen grob obiskujejo množice romarjev od vsepovsod, prihajajo tudi iz tujine in jo prosijo za pomoč v stiskah in različnih težavah. In kot je napovedala – Bog dejansko po njej deli svoje milosti ljudem in nas rešuje stisk. O vsem tem priča knjiga romarjev, v kateri je že več kot tisoč strani s prošnjami, molitvami k njej in tudi zahvalami.

MAGDALENA GORNIK (1835–1896) – SLOVENE MYSTIC

Abstract

There was a woman on Slovene soil 125 years ago whose life was full of unusual signs. In the 19th century, Magdalena Gornik, a simple peasant woman, shook Carniola and other lands in Europe with her extraordinary life. She dedicated it to God, to him who had given her a special mission and endowed her with extraordinary grace to make it happen. According to oral tradition, she foretold that, at her request, miracles would begin to happen six generations after her death. She was forgotten for almost a hundred years, when it was as if she suddenly came to life among the people. Word of her holiness spread through Kurešček and the depiction of her on the fresco of a side chapel.

Today, her grave is visited by crowds of pilgrims from all over. They also come from abroad and ask her for help in distress and because of various problems. And as she foretold - God actually shares his mercy with people through her, and

rescues us from distress. All this is testified by the book of pilgrims, which already has more than a thousand pages of supplications, prayers to her and also thanks.

ČAS, V KATEREM JE MAGDALENA ŽIVELA

19. stoletje, čas, v katerem je živela Magdalena Gornik, je bilo na slovenskih tleh zaznamovano z burnim dogajanjem na gospodarskem in političnem področju, kar je seveda vplivalo tudi na versko življenje. Po Napoleonu je sledil čas obnove starega sistema absolutizma na vseh treh področjih. Še vedno so bila v veljavi jožefinska načela, ki so se zelo počasi opuščala. Prelomno leto 1848 je prineslo odpravo absolutizma in fevdalizma. Sprejet je bil zakon o zemljiški odvezi, po katerem so kmetje morali v dvajsetih letih plačati dve tretjini odpravljenih obveznosti. Duhovščina je na razdraženo ljudstvo na prošnjo politične oblasti skušala vplivati pomirjevalno, a je že spoznala, da je jožefinizem preživet, zato so tega leta zahtevali ukinitve vmešavanja države v interne cerkvene zadeve. Do tega je s konkordatom formalno prišlo leta 1855, s tem se je počasi umirila nejevolja ljudi nad duhovščino in njihovim zadržanim sprejemom revolucionarnih zahtev, ki se je kazala v grožnjah zoper red v Cerkvi in duhovščino. Pomlad narodov se je kazala v prebujanju slovenske narodne zavesti, svobodi tiska in združevanja, ki je bila vsake toliko časa cenzurirana in jo je država strogo nadzorovala. Po letu 1860 se je začela krepiti napadalnost liberalizma, ki je bil sprva le meščansko gibanje za narodno samostojnost, kasneje pa je začel pridobivati protiversko ost. Avstrijska vlada je uvedla liberalno gospodarsko politiko, ki je sicer prinesla odprtje trga in konkurenco, a posledično tudi gospodarsko krizo, zaradi katere je mnogo kmetov obubožalo, domača obrt pa je začela zaradi vedno močnejše tržne konkurence propadati. Tudi temu stoletju ni bilo prizaneseno z vojnami, lakoto, boleznimi in velikim potresom (1895).

Versko življenje je bilo še vedno pod močnim vplivom stroge prakse jožefinizma, ki je na vernost gledala poudarjeno racionalistično. Zelo počasi so (denimo frančiškani) začeli vpeljevati pobožnosti k Srcu Jezusovemu, pobožnost križevega pota, češčenje Matere Božje. Strogost na področju zakramentalne prakse glede prejetanja obhajila in spovedi je bila še zlasti poudarjena v ribniškemu okraju v času dekana Janeza Travnja (1847), kjer so se ljudje popolnoma odtujili verskemu življenju. Njegov naslednik je potožil, da več kot polovica ljudi že več kot dvajset let ni prejelo svetega obhajila. Pod ribniško dekanijo pa je spadala tudi Gora pri Sodražici, rojstni kraj Magdalene Gornik.

ŽIVLJENJE MAGDALENE GORNIK

Magdalena Gornik se je rodila 19. julija 1835 v vasi Janeži in bila istega dne krščena cerkvi Marije Snežne na Gori pri Sodražici. Bila je tretji od sedmih otrok, ki so se rodili revnima, a pobožnima staršema Jožefu in Ani Gornik.

O Magdaleninem otroštvu nam je največ napisal Janez Plaper, pisar in ekonom ribniške graščine. Pravi, da je bila Magdalena kot otrok do ljudi prijazna in ljubezniva. Rada je molila in kadar je bil otroški krščanski nauk, ga je pozorno poslušala. Imela pa je tudi posebno ljubezen in najgloblje spoštovanje do najsvetejšega zakramenta, še preden je prejela prvo sveto obhajilo. Starše je rada ubogala, spodobno se je obnašala in mama jo je imela od vseh otrok zato najrajši. Rada je bila v družbi deklic svoje starosti, večkrat jih je poučevala krščanski nauk. Kadar je med njimi nastal prepir, je bila posrednica in jih skušala s svojo posebno krotkostjo ter prijaznostjo pomiriti. Kmečka dela, doma ali na polju, ki so bila za njeno starosti in moč primerna, je rada opravljala. Prosti čas je porabila za poslušanje duhovnih pogovorov, molitev in druge pobožne vaje. Njena zunanost je izžarevala žlahtno preprostost in pohlevnost. Otroška pobožnost je ostala tiha in skrita do leta 1847.

PRVI POSEG BOŽJE PREVIDNOSTI V MAGDALENINO ŽIVLJENJE

Spomladi leta 1847 je Magdalena po materinem naročilu odšla na bližnjo njivo po hrano za prašiče. Ko je hotela s steze na njivo, je naenkrat pred seboj zagledala neznano kmečko ženo. Pogledali sta druga drugo. Magdalena se je prestrašila in zbežala na bližnjo njivo. Žena jo je povabila k sebi in jo začela spraševati. Po uvodnih vprašanjih, kam gre in kaj bo počela, jo je vprašala, komu

Magdalena Gornik s krvavimi sragami po obrazu na veliki petek (edina ohranjena fotografija).

Foto dr. Francišek Lampe.

bo darovala svoje delo in če ljubi Jezusa. Povedala ji je, da je bil namen njenega prihoda, da Magdaleno pouči o tem. Povabila jo je, naj ljubi njenega Sina, kolikor le more, naj mu bo hvaležna in mu daruje vsako delo. Magdalena je za hip podvomila, da glede na obleko ta žena že ne more biti Božja Mati. Ona pa je takoj uganila njene misli in se ji predstavila kot Jezusova mati in mati vseh ljudi, zato naj o tem ne dvomi. Potem ji je rekla, da naj o srečanju molči in da se bosta še večkrat videli. Nato je ženina obleka postala lepa in bela, dvignila se je in izginila.

Ta dogodek je v Magdaleninem srcu pustil globoko sled. Odslej je še več časa posvetila molitvi. Za igre razposajenih vrstnic se ni več menila. Pogovarjala se je z njimi malo, le takrat, ko so jo kaj vprašale. Vendar o dogodku, ki ga je doživela na njivi, ni črhnila ne njim ne svojim staršem. Odslej je bila njena edina želja, da bi Jezusa tako ljubila, kot ji je to naročila Marija.

SVETO OBHAJILO

Prišel je težko pričakovani dan prvega svetega obhajila. Dvanajstletna Magdalena se je nanj pripravljala s posebno pobožnostjo. Skrbno je poslušala vsako duhovnikovo besedo o Cerkvi, molitvi, Devici Mariji, predvsem pa o Jezusu v sveti evharistiji. V družbi sovrstnic je na koncu svete maše pristopila k svetemu obhajilu. Pisec Plaper je zapisal, da ji je ob prejetju svetega obhajila najsvetejši Bog v srcu vnel tako gorečo ljubezen, da so ji povsem pošle telesne moči. Le s težavo je zmogla nekaj korakov do klopi. Tu je padla na kolena in četrto ure nepremično zrla v podobo Marije Snežne v oltarju. Nato se je ozrla po svojih vrstnicah; mislila je, da so tudi one v svojem srcu začutile tako veliko Božjo ljubezen. Ko je po končani sveti maši vstala, da bi šla iz cerkve, je z oltarja zaslišala glas: »Nikomur ne povej, kaj si doživela.« Začudena nad glasom je mislila, da ga tudi druge deklice slišijo. »Ne,« je spet slišala, »one ne slišijo tega glasu, ampak samo ti. Jaz sem tisti, ki si ga pravkar zaužila.« Čez kratek čas je z drugimi vrstnicami zapustila cerkev. Tudi to doživetje je Magdalena molče shranila v svoje srce.

PREIZKUŠNJA

Gospod je dopustil, da sta se mogli v Magdaleni v vsej svoji veličini razkriti dve kreposti: potrpežljivo prenašanje trpljenja in zaupanje v Božjo voljo. V adventu 1847 je Magdalena hudo zbolela. Ležala je s hudimi bolečinami, jesti ni mogla drugega kot grizljaj kruha in popiti malo vode. Plaper piše, da je tako srčno sprejela Božjo voljo, da so se vsi čudili njeni potrpežljivosti. Ne vzdihljaja ne tožbe ne drugega znamenja nejevolje niso opazili pri njej. Če jo je kdo vprašal, kaj jo boli, je le položila roko na trebuh. Kolikor hujše so bile bolečine, toliko bolj se je Magdalenin duh dvigal in krepil v popolni izročitvi Bogu in zaupanju v Božjo previdnost. Magdalena je 2. avgusta 1848 ostala sama v hiši s hudimi

bolečinami. Skušala si je najti malo olajšanja, zato se je splazila na prag hiše, kjer pa je omedlela. Ko se je čez četrte ure spet zavedla, je bila rešena vseh bolečin. Pred seboj je zagledala ženo. Tokrat je bila lepo oblečena, a zelo žalostna. Stala je v zraku, malo nad kamnitimi stopnicami. Magdaleno je gledala prijazno in ta je takoj vedela, da nima pred seboj običajne ženske. Žena je Magdaleno vprašala, zakaj je žalostna, ta ji je odgovorila, da zato, ker je bolna, lačna in sama. Svetovala ji je, da kadar bo morala kaj potrpeti, naj to prenaša potrpežljivo in svoje bolečine daruje Bogu. Naj misli na Jezusa in njegovo trpljenje. Trdno naj zaupa Vanj, od njega bo prejela vse; tudi hrano za svoje zemeljsko življenje. Potem je žena napovedala več kazni (vojno, bolezni, požare), ki bodo zadele ljudi, če se ne spreobrnejo. Pri tem je imenovala tudi nekatera mesta in dežele. Rekla je še, naj izpolnjuje to, kar ji je naročila, in da se bosta še videli. Ob tem drugem prikazovanju Matere Božje je Magdalena ozdravela.

Začelo se je njeno novo življenjsko poslanstvo: trpeti, zadoščevati za grehe ljudi ter klicati k spreobrnjenju in pokori. Bog jo je za to poslanstvo obdaril s posebnimi darovi – mističnimi pojavi, ki jih znanost z razumom ne more pojasniti. Začela so se zamaknjenja in videnja. Mesec po tem drugem prikazovanju je povsem prenehala z uživanjem zemeljske hrane in je do svoje smrti, torej 47 let, živela samo od svetega obhajila in posebne jedi, ki jo je prejela v zamaknjenju.

Prvi portret Magdalene Gornik, narejen po edini ohranjeni fotografiji. Njegov avtor je Nikolaj Mašukov, 2004.

Pogosto je tako hrepenela po prejemu svetega obhajila, da se je njeno telo dvignilo od tal. Skoraj vsak dan je v zamaknjenjih podoživljala Kristusovo trpljenje, razen ob nedeljah. Pri tem so se ji odprle stigme, ki jih je imela (na glavi, dlaneh, nogah in na strani). Navzoči so lahko opazovali njeno hudo trpljenje, ki so ga spremljali vabila in opomini h kesanju in spreobrnjenju. Pogosto je v videnjih gledala, kako ima Bog pripravljene kazni za svet, če se ljudje ne bodo pokesali svojih dejanj. Bila je tista duša – žrtev, ki jo je Bog izbral, da bo zadoščevala s svojim življenjem za nehvaležnost in grehe tega sveta; v to poslanstvo je sama svobodno privolila. Kolikokrat je prosila Gospoda, da zadrži roko s šibami, da podari ljudem še eno možnost in ponudila sebe v zadostitev Božji pravičnosti.

V zamaknjenju je tudi imela dar razumevanja in govorjenja jezikov, ki se jih ni nikoli učila, imela je dar spoznanja stanja duše, s katerim je mnogim pomagala pokesati se svojih grehov in začeti na novo v prijateljstvu z Gospodom. Ljudje različnih stanov so hodili k njej po nasvete, njen molitvenik je nosil podpisane podobice mnogih cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov. Ljudje so k njej hodili po nasvete, a so ji na drugi strani povzročali tudi velike težave. Zelo veliko krivic so ji storili, jo obrekovali, proti njej so pisali časopisi, grozili so ji z izgonom in tudi duhovščina je bila razdeljena. Kot vemo, drevo prepoznamo po sadovih in Magdalena je »obrodila« veliko dobrih – ne samo v duhovnem, ampak tudi v družbenem življenju. Ne samo, da je vodila ljudi na pot za Gospodom, kar je bilo njeno življenjsko poslanstvo; vodila je tudi nedeljsko šolo na Gori, kjer je otroke učila branja in verouka, obnovila je kapelico v Janežih, pri študiju je pomagala dvema dijakoma. Po smrti njenega dobrotnika, župnika Kapleneka je poskrbela, da so se odplačali dolgovi za obnovo cerkve na Blokah.

Na Blokah v župnišču, kjer je sestri pomagala pri gospodinjstvu, je preživela 26 let in se nato tri leta pred smrtjo vrnila v svoj domači kraj, na Goro. Umrla je 23. februarja 1896, v sluhu svetosti, pokopana je ob domači cerkvi na Gori.

MAGDALENA DOŽIVLJA KRISTUSOVO TRPLJENJE — IZ DNEVNIKA CERKVENE PREISKAVE ŽUPNIKA JOŽEFA LESJAKA, VELIKI TEDEN LETA 1852

Magdalena je bila odpeljana tudi na večjo cerkveno preiskavo. Šestnajstletno je sodraški župnik Jožef Lesjak odpeljal k sebi v župnišče, da bi se prepričal o njeni verodostojnosti in resničnosti mističnih darov. Na začetku je bil njen velik nasprotnik in dvomljivec, a ko se je na preiskavi na lastne oči prepričal o njih, je postal njen velik spoštovalec in zagovornik. Njegovi zapisi so eni najpomembnejših dokumentov o njej.

Lesjak je Magdaleno vzel k sebi ravno v postnem času, to je v času, ko je v celem letu najbolj trpela. V nadaljevanju prinašamo njegov dnevniški zapis velikega tedna, napisan v nemščini; v prevodu se glasi:

Veliki teden 1852: Cvetna nedelja, 4. aprila 1852

Pri današnjem večernem zamaknjenju je bilo precej mož iz več vasi v župniji, ker je ljudem že znano, da jim bo v bodoče dostop do zamaknjenke na Gori prepovedan. Današnje zamaknjenje je bilo nenavadno. V njem ji je bilo napovedano trpljenje za vsak dan prihajajočega velikega tedna.

Zamaknjenki se je prikazal:

a) Jezus v vrtu Getsemani, ki poti krvavi pot. Nato je izginil in prikazala se ji je Marija. Govorila ji je več o trpljenju Odrešenika, ki poti krvavi pot, in dodala: »To trpljenje boš jutri opazovala in ga deloma občutila tudi sama.«

b) Jezus v trpljenju bičanja. Ko je izginil, se ji je prikazala Marija. Govorila ji je o Jezusovih bolečinah bičanja in rekla: »To Jezusovo trpljenje boš opazovala v torek in ga tudi sama občutila.«

c) Jezus v trpljenju trnjevega kronanja. Po Jezusovem izginotju se ji je prikazala Marija. Opisala je Jezusove bolečine kronanja s trnjem in dodala: »Te bolečine boš opazovala in doživljala v sredo.«

d) Jezus nese težki križ. Po njegovem izginotju se ji je prikazala Marija. Govorila ji je o tem trpljenju in dodala: »To trpljenje boš opazovala in občutila v četrtek.«

e) Jezusova smrt na križu. Ko je izginil, se ji je prikazala Marija in spregovorila: »To boš opazovala in doživljala v petek.«

To natančno napoved za vsak dan v tednu je slišalo mnogo verodostojnih mož. ... Po tem videnju je Magdaleno obhajal Gospod Jezus s krvjo iz keliha. Marija pa ji je podelila izredno lepo svetleče belo hranilno zrnice, ki so ga videli vsi tisti, ki niso bili za Magdaleninim hrbtom.

Pripomba. Krvava pijača, ki jo zamaknjenka dobi vsak večer, je trenutno vidna le toliko, kolikor je videti, kako odpre usta in napravi tri ali štiri požirke. Prav razločno je slišati požiranje. Ljudje na Gori trdijo, da so v prejšnjih letih pri pitju krvi videli tudi manjši kelih.

Pri vseh navedenih zamaknjenjih sem bil jaz, spodaj podpisani, sam pričujoč. Izjema so le zamaknjenja v cerkvi, ki jih je Magdalena imela v svoji pobožnosti. Sam sem jo slišal, ko je govorila v navzočnosti več prič. Dobro sem si zapomnil vso vsebino. Zamaknjenki sem naknadno naročil, naj vsebino zapiše. Vse se med seboj ujema in stvari ni mogoče podvreči nobenemu dvomu. Tako jaz kot mnoge verodostojne priče moremo te navedbe po potrebi potrditi s prisego.

Ponedeljek, 5. aprila 1852

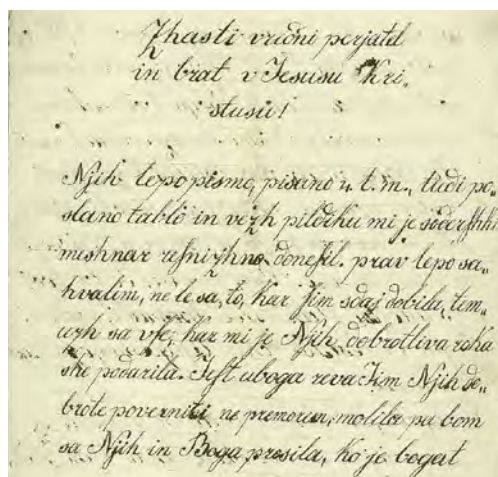
Magdalena je že ob petih zjutraj trpela v zamaknjenju. Povsem mirno, kakor da dremlje, je ležala na postelji. Krvavi pot je potila tako močno, da je bilo njeno perilo povsem premočeno. Srajca, ki jo je pozneje slekla, je bila videti, kakor da bi jo potopili v škaf vode, pomešane s krvjo. V mističnem trpljenju je bila Magdalena

vse do pol enajstih dopoldne. Bila je čisto tiho, samo kdaj pa kdaj je zaradi hudega trpljenja skremžila obraz in narahlo zaječala. Ko je proti pol enajsti uri prišla k sebi, je bila zelo slabotna in je morala večino časa ostati v postelji. Na moj ukaz je morala vsak dan obleči sveže perilo, čeprav bi bila rada ostala v isti obleki tudi naslednje dni do četrtega popoldne, ker je vnaprej vedela, da bo izgubila še veliko krvi, s katero si bo umazala obleko. Ker ni imela svojega perila, so ji moje deklice po vsaki krvavitvi dale sveže perilo. Od dveh do štirih popoldne je ponovno doživljala trpljenje Zveličarja, ki je potil krvavi pot. Njeno perilo je bilo videti spet takšno kakor med dopoldanskim trpljenjem. Opisala je hude bolečine Zveličarja, ki je potil krvavi pot v vrtu Getsemani in svoje lastno sotrpčenje na preprost način.

Večerno zamaknjenje je bilo ob običajnem času. Bila je popolnoma tiho. Vsebine ni razkrila nikomur. Mistično obhajilo je bilo vidno.

Torek, 6. aprila 1852

Kakor včeraj se je Magdalenino trpljenje začelo takoj ob petih zjutraj. Spet je bila povsem tiho. Včeraj zvečer si je nadela svežo srajco. Opazil sem, kako se na perilu postopoma kaže čedalje več krvavih madežev. Ti so se tako pomnožili, da ni na perilu ostalo nobeno nekrvavo mesto več. To je trajalo spet do pol enajstih dopoldne. Tedaj se je zbudila iz zamaknjenja. Opisala je boleče Jezusovo bičanje. Rablji so Jezusa udarjali z biči, ki so imeli na koncu vpletene železne zobčke. Jezusa je videla tako strašno prebičanega, da so z njegovega telesa odpadali koščki mesa. Rekel ji je, da bo tudi sama vse to trpela, nakar je začutila zelo hude bolečine bičanja, ne da bi jo kdo dejansko bičal. Prav takšno trpljenje kot dopoldne je čutila še od dveh do štirih popoldne. Perilo je bilo videti takšno kakor dopoldne.

Del pisma šestnajstletne Magdalene frančiškani br. Tobiju Verniku, 14. junij 1851.

V večernem zamaknjenju, ki je nastopilo ob običajnem času, je tako močno čutila bolečine peterih Jezusovih ran, da se ji je odprla rana na strani. Nato sta se ji prikazali sveti devici Terezija in Filomena. Obhajilo je bilo vidno.

Sreda, 7. aprila 1852

Zamaknjenje se je spet začelo ob petih zjutraj in je trajalo do pol enajstih dopoldne. Premišljevala je o trpljenju Zveličarja, s trnjem kronanega. Sama je kronanje tako živo občutila, da so se ji na čelu odprle rane, iz katerih je tekla kri po obrazu in vratu. Trpinka je bila resnično videti kakor Ecce homo. Gospa Rudež je bila navsezgodaj priča tega, kako je Magdaleni začela teči kri s čela. Zamaknjenka je zapisala, da so bile bolečine kronanja izredno hude. Ponovile so se v popoldanskem zamaknjenju, od dveh do štirih. V večernem zamaknjenju je videla, kako iz Jezusovega Srca teče krvavi žarek v njeno srce, nakar je začutila zelo hude bolečine v svoji rani na strani. Mistično obhajilo je bilo vidno.

Pripomba. Ko je po večernem zamaknjenju vstopila v sobo zamaknjenke moja dekla Marija Pirnat, je Magdalena velela svoji strežnici, naj odide. Nekaj dni prej sem izrazil željo, da bi Magdalena kaki zanesljivi ženski osebi pokazala svojo rano na strani, katere ni do sedaj pokazala še nikomur, niti lastni materi ne. Potem, ko je Magdalena prosila deklo za molk in ji naročila, naj nikomur, razen meni in mojemu kaplanu, ne razkrije, kar bo videla, ji je pokazala svojo rano na strani. Ta se nahaja na desni strani, približno sredi reber, malo bolj naprej, kakor vidimo Kristusovo stran na slikah Križanega. Rana je podolžna, štirioglata in tako velika, da bi lahko z dvema prstoma hkrati segel vanjo. Rana tokrat ni bila popolnoma odprta, temveč je bila prevlečena s tanko kožico. Ob petkih opoldne in večkrat v mističnem trpljenju se rana popolnoma odpre in iz nje teče kri, kar sem omenil že v nekaterih prejšnjih opisih zamaknjenj.

Ko je čez čas strežnica ponovno vstopila, odmolila, legla in zaspala, je Magdalena naročila moji dekli, naj ugasne luč in še enkrat pride bliže. Zamaknjenka je prijela roko moje dekle, jo položila na svoje telo in rekla: »Sedaj se tudi vi lahko prepričate, da ne morem uživati nobene hrane.«

Po opisu dekle je telo zamaknjenke le s kožo prevlečeno okostje. Namesto trebuha je v telesu vdolbina. Deklina roka ni občutila niti trebuha niti drobovja, ampak se je tako rekoč neposredno dotaknila kosti hrbtnice. Tega se je tako zelo prestrašila, da je iz sočutja jokala in dolgo v noč ni zaspala.

Veliki četrtek, 8. april 1852

Magdalenino današnje mistično trpljenje se je začelo nekaj pred šesto uro zjutraj in je trajalo neprekinjeno do treh popoldne. Najprej so se ji ponovno obnovile rane trnjeve krone, iz katerih je tekla kri kot včeraj. Veliko pozornost je vzbudila rana na de-

sni rami. Bila je tako velika, da bi jo lahko pokrila dlan. Srajca je bila tu na rami tako premočena od krvi, da je bil krvavi madež povsem razpoznaven še potem, ko je bila srajca že več ur namočena v vodi. O tem so se prepričali nadporočnik baron Garlizzi, sodni uradnik Levičnik in mnogi drugi, ki so bili navzoči v četrtek zvečer. Zapisala je, da so bile današnje bolečine v zamaknjenju tako hude, da je mislila, da bo umrla.

V večernem zamaknjenju ji je bilo razodeto, kaj bo trpela ponoči in posebno še naslednji dan. Kar je sama opisala, smo mi navzoči dobro videli, saj je to kazala s kretnjami in deloma izgovarjala z besedami. Velik angel v modri obleki ji je pokazal vrvi, s katerimi je bil Jezus zvezan. Drugi angel je prinesel železno pločevino, podobno predpasniku. Vsa je bila posuta s koničastimi žebli. Rekel ji je, da je bil Jezus s tem predpasan. Pri hoji ga je to ranilo do goleni, železni žebli so ga razmesarili. Drugi angel je prinesel še več orodij za mučenje Jezusa. Pokazal ji je tudi, kako so Jezusu nadeli železen obroč okrog vratu.

Nato se ji je prikazal Jezus. Bil je belo oblečen, v roki je imel lep, sijoč kelih. Z njim je bilo dvanaest apostolov in dva angela. Obhajal jo je s patene. Pred obhajilom je prejela še prtič, s katerim si je obrisala usta, kar je pomenilo, da se mora spovedati. Nocoj, po večernem zamaknjenju, se je spovedala. Za nedeljsko obhajilo se namreč v soboto ni mogla spovedati, kar bom razložil v sledečem opisu.

Veliki petek, 9. april 1852

Magdalenino mistično trpljenje v zamaknjenju se je začelo takoj po polnoči. Najprej je bila predstavljena v vrt Getsemani. Nato je opazila luč, kateri je sledila množica rabljev z raznim mučilnim orodjem. Zdelo se ji je, kakor da se Jezus z njimi nekaj pogovarja, nakar jih je več od njih popadalo na tla. Nenadoma so vsi izginili. Ostal je le Jezus in rekel zamaknjenki, ki je čutila smrtne bolečine: 'Spomni se, koliko sem današnji dan pretrpel.' Potem jo je angel peljal v trpljenje. Začutila je, kakor da so ji zvezali roke, okrog vratu pa nadeli železen obroč, na notranji strani obdan z ostrimi žebli. Okrog ledij je imela opasan železen predpasnik. Od znotraj je bil posut z ostrimi žebli in ji je segal daleč čez kolena. Med hojo (a ni hodila, marveč je mirno ležala v postelji) jo je boleče udarjal po kolenih. Kasneje je povedala, da je bila ranjena po vsem trebuhu in nogah, predvsem po kolenih. To je potrdilo tudi njeno perilo, ki ga je kasneje slekla. Nato je, ne da bi si mogla kaj odpočiti, prišla do mostu. In že jo je nekdo nenadoma pahnil z mostu v vodo. Padla je na skale in ponovno občutila smrtne bolečine. Angel jo je opomnil, naj misli na trpljenje Kristusa, ki je toliko trpel, čeprav je bil nedolžen ter Bog in človek. Do petih zjutraj je občutila še več trpljenja, katerega vsebina je zadevala samo njo, zato o njem ni govorila.

Pripomba. V vsem tem trpljenju je ležala mirno na hrbtu na postelji. Videli smo, kako je bil njen vrat ves posut s krvavimi pikami od ran, ki so jih napravili žebli z železnega obroča.

Nekaj minut pred peto se je za kratek čas zavedla, a je bila tako slabotna, da ni mogla spregovoriti niti besede. Takoj nato se je ponovno zamaknila in bila zamaknjena do pol devetih. Najprej je prejela od angela trnjevo krono. Spet smo videli, kako ji je udarjala sveža kri iz čela in tekla po obrazu in vratu navzdol. Nato je videla Jezusa, kako živ in ves krvav visi na križu, in Marijo, ki je stala pred križem. Naenkrat je začutila, da je sama pribita na križ. Zdelo se ji je, da je strašno dolgo visela na križu. Čutila je smrtne bolečine. Trpela je neznansko žejo. Ni se mogla gani-ti. Ležala je na postelji z razprostrtimi rokami kakor Kristus na križu. Nato je dala trnjevo krono v Marijine roke. Marija ji je rekla, da danes zato toliko trpi, ker je na današnji dan tudi Kristus toliko pretrpel. Končno je Magdalena pokleknila pod križem. Ko je ta izginil, je za njim izginila tudi Marija. Magdalena se je zavedla.

Po deseti uri so Magdaleno prenesli v cerkev k počastitvi Najsvetejšega v Božjem grobu. Bil je čas, ko v cerkvi ni bilo dosti ljudi. Spremil sem jo tja. Z menoj so šli tudi gospod Janež iz Nove Štifte, kaplan Klemenc, baron Garlizzi, Levičnik in Matija Zavračan. Namenoma sem jo posadil v klop na nasprotno stran, kot je bil Božji grob, ker sem domneval, da bo v zamaknjenju šla k Božjemu grobu. Kakor hitro je bila v klopi, je pogledala Najsvetejše v monštranci in omedlela na sedežu v klopi. Nenadoma se je zamaknila in v zamaknjenju šla k Najsvetejšemu. Pred Božjim grobom je dolgo, približno eno uro, molila s tako pobožnostjo, da se človek ni mogel ubraniti solz. Pozneje je zapisala, da je tedaj, ko je drugič pogledala monštranco (že v zamaknjenju), nad njo opazila veliko Jezusovo postavo. Bil je ves sijoč in tako lep, da se ni mogla izraziti. Z roko ji je dal znamenje, naj stopi k njemu. Šla je in pred njim pokleknila. Potem je videla množico angelov, ki so Jezusa kleče čistili. Eden izmed njih ji je dal molitev pred Najsvetejšim, zapisano na listu papirja. Črke so bile črne, samo ime JEZUS je bilo vsakokrat napisano z zlatimi črkami. Ko je to molitev odmolila, jo je vrnila angelu, ta pa se je podal k Jezusu. Prikazal se je drugi angel s svetlečim kelihom in ji dal piti Kristusovo kri.

Vse to sem zelo natančno opazoval v njeni bližini. Videl sem, kako je pri Božjem grobu odprla usta, da bi pila. Slišal sem in videl, kako je trikrat nekaj pogoltnila. Kmalu zatem se je zavedla, čeprav ni videla izginiti prikazni, ki so bile v zamaknjenju.

Skoraj neprekinjeno mistično trpljenje tega tedna je njene moči tako izčrpalo, da je potem, ko se je že zavedla, pri Božjem grobu omedlela vsakokrat, ko je pogledala v monštranco. Kasneje je povedala, da je lahko prej pri Božjem grobu zrla vse druge dogodke Kristusovega trpljenja, ne da bi se onesvestila. Kadar pa je pogledala v Najsvetejše, je vedno omedlela.

Bal sem se, da se ne bi od samega češčenja in ljubezni do Jezusa v njegovi tako bližnji zakramentalni navzočnosti preveč izčrpala. Zato sem izrazil željo, naj raje pusti, da jo odnesejo od Božjega groba. Takoj je ubogala. Zaradi njene izjemne

šibkosti so jo z veliko težavo prenesli v zadnjo klop pod korom, kajti želela je še nekaj časa ostati v cerkvi. Jaz in kaplan sva šla medtem domov, zgoraj omenjeni možje pa so še ostali v cerkvi.

Naenkrat sem v svoje stanovanje zaslišal glasen krik iz cerkve in prepoznal glas zamaknjenke. Prihital sem v cerkev, da bi videl, kaj se je zgodilo. Magdaleno so mi že nesli naproti. Videl sem, kako ji je kapljala sveža kri iz ran na obeh rokah. Okrog pol dvanajstih se je kakor blisk odprlo vseh pet ran hkrati. Sama ni bila pripravljena na to, da se bo to zgodilo tako hitro. Pravkar je želela, da bi jo iz cerkve prenesli na posteljo, a jo je obnovitev ran prehitela. V postelji je kake pol ure zelo trpela. Potem si je toliko opomogla, da si je sama uredila lase in se preoblekla v sveža oblačila. Po lastni izjavi je bila po vsem telesu ranjena in krvava. To je potrjevala tudi njena srajca. Jaz je sicer nisem videl, je pa žensko hišno osebje potrdilo njeno izjavo, ker so si slečeno srajco natančno ogledale.

Ob dveh popoldne se je začelo mistično trpljenje in se končalo ob treh z mistično smrtjo zamaknjenke, česar si človek ne more predstavljati, če ni sam videl.

Mistična smrt, ki se pri zamaknjenki ponavlja vsako leto na veliki petek ob treh popoldne, je pritegnila tako množico gledalcev, da sem bil prisiljen že ob enih popoldne zapreti vrata župnišča. Vstop sem dovolil samo preudarnim možem, ki so se že prej najavili. Žensk nisem pustil zraven, razen gospe Kosler in Železnik iz Ribnice. Kljub temu je bilo navzočih preko 20 prič tega resnično ganljivega prizora.

Ko se je bližal čas mistične smrti, je Magdalena izrazila Kristusov smrtni boj s tako živimi kretnjami, da je človek moral biti ganjen, četudi bi imel kamnito srce. Ko je odbila ura tri, je smrtni boj dobojevala in obležala kakor mrlič. Menil sem, da bo tako ostala do nedelje zjutraj, toda nenadoma se je dvignila s postelje vsa spremenjena. Vstala je, lebdela v zraku. Gledala je proti nebu. Priporočila je vse svoje prijatelje in sovražnike Božjemu usmiljenju. Obljubila je, da bo v nebesih molila za vse, in se tudi sama priporočila našemu spominu. To je storila na tako ganljiv način, da nismo mogli zadržati solz. Tu sem si zaželel, da bi videl navzoče vse tiste, ki imajo Magdalenina videnja za prazno komedijo. Vernega kristjana, posebno katoličana, mora takšen prizor dvigniti nad vsakdanjost.

Po tem v srce segajočem poslovilnem govoru je zamaknjenka padla spet na posteljo, legla v tak položaj, kakor navadno položijo mrliča, in ostala v njem do tri četrt na štiri velikonočnega jutra. Nobenega drugega giba ni naredila, razen da je skoraj nenehno gibala s konci prstov na rokah in nogah. Samo trikrat v tem času smo opazili, da je spremenila svoj položaj: na veliki petek zvečer, ko je za kratek čas legla na desno stran z roko pod glavo; v soboto zvečer, ko je šlo mimo Najsvetejše v vstajenski procesiji, je razširila roke, kakor da časti Najsvetejše; v nedeljo okrog dveh ponoči, ko se je sedé na postelji zravnala in pogledala po sobi okrog sebe. Vendar kasneje, ko je prišla k sebi, ni vedela ničesar o teh gibih med svojo

spregovoriti, čeprav je bila popolnoma pri sebi in je prepoznala vse nas, ki smo stali okrog nje. Mnogi, ki so bili priče njene mistične smrti, so bili prisotni tudi pri njenem mističnem vstajenju. Na veliko noč je ponovno prejela križ. Bil je podoben tistemu iz Nove Štifte, le skoraj pol manjši in nekoliko bolj grobo oblikovan.

Vsa videnja, ki jih je imela med sveto mašo ob 6. uri zjutraj, so bila veličastna in dosti bolj svečana kakor na postne nedelje. Okrog osmih so jo prinesli v cerkev k svetemu obhajilu. Ko je njena nosilka prestopila cerkveni prag, se je Magdalena že zamaknila. Skočila ji je s hrbta in počastila s trikratnim poklekom vsa tri mesta, kjer so na veliko soboto prižgali Kristusovo luč. Njeni zamaknjenji pred in po obhajilu sta bili zelo veličastni, toda razkrila jih ni ... Opoldne, kmalu po glavnem obredu, je videla Jezusa in Marijo v sijoči obleki. Marija ji je dala belo hranilno zrnce, katerega smo vsi zelo dobro videli. Prejema ga vse nedelje tudi opoldne, razen v postnem času, ko ga dobiva le ob večerih.

Ko je odzvonilo k popoldanski pobožnosti, se je gospod kaplan povzpел na prižnico, jaz pa sem se po navdihu odpravil v sobo zamaknjenke. Magdalena je svojo strežnico poslala v cerkev k pobožnosti in ostala sama. Ko sem vstopil v sobo, sem videl, kako se Magdalena v zamaknjenju sprehaja naokrog. ... To čudovito zamaknjenje je popisala sama s sledečimi besedami:

»Pred krščanskim naukom, v nedeljo popoldne, sem bila v sobi. Po vsej sobi se je nenadoma zasvetilo, tako zelo, da nisem mogla gledati. Tedaj sem se zamaknila. Vstopila sta dva velika angela v svetlečih oblačilih. Priklonila sta se in rekla: 'Hvaljen bodi Jezus Kristus!' Odgovorila sem jima: 'Amen.' Še bolj se je zasvetilo. Tedaj sem opazila Marijo v svetlem oblačilu. Svetlo krono je imela na glavi, lep svetel križec na prsih. Pokleknila sem. Marija mi je začela govoriti o ponižnosti. Nenadoma se je spremenila. Bila je vsa v belem oblačilu, na glavi pa je imela lep bel venec. Medtem ko se je Marija spremenila, sta svetleča angela izginila. Prišla pa sta dva druga v belem oblačilu. Marija je v rokah držala lep venec. Začela je govoriti, kako ponižna naj bom, da ne bom izgubila tega venca. Silno lepo mi je govorila, tako milo, da mi je šlo na jok. Blagosloвила me je s križem in rekla: 'Božji mir naj bo s teboj in nikar me ne pozabi. Jaz te tudi ne bom. Pa Jezusa imej v srcu in pred očmi.' Zginila je in angeli za njo, jaz pa sem se zavedla.«

Magdaleno so prinesli k litanijam v zakristijo. Tukaj je bila med blagoslovom ponovno zamaknjena. Po trditvi očividcev je z razprostrtimi rokami cela lebdela v zraku. ... Ko je prišla na Goro, so jo nesli najprej v tamkajšnjo cerkev, kjer se je zopet zamaknila. Ostal sem navzoč še pri večernem zamaknjenju na Gori. Bilo je zelo svečano in mistična hrana je bila popolnoma vidna.«¹⁷⁰

¹⁷⁰ Nadškofijski arhiv Ljubljana, Dosje Magdalena Gornik – Gora, dok. 9, št. 856/1852 (30. 4. 1852) in dok. 13, št. 1453/1852 (28. 7. 1852).

MAGDALENINO SPOROČILO: »ZA NEBESA JE TREBA TRPEDI«

Bog je imel v načrtu, da Magdalena na poseben, mističen način trpi in zadoščuje za grehe drugih. Magdalena bi lahko to Božjo ponudbo zavrnila, vendar tega ni storila. Prostovoljno in zavestno jo je vzela nase. Ni samo premišljevala Kristusovega trpljenja, ampak ga je bila po videnjih in stigmah tudi mistično deležna. Z velikimi telesnimi in duševnimi bolečinami ter duhovno zapuščenostjo je skoraj vsak dan podoživljala Jezusovo trpljenje. Zakaj ji je Gospod namenil ravno takšne vrste trpljenje, ve le On sam. Vdano ga je sprejela in potrpežljivo prenašala v darovanju. Odstrta ji je bila tančica, ki zakriva moč in vrednost človeškega trpljenja v Božjih očeh. Zato je v svojih molitvah prinašala pred Boga trpljenje drugih ljudi in pogosto prevzemala na svoja ramena njihova bremena in jih darovala Bogu. Gospod ji je dopustil, da je na ta način klicala njegovo usmiljenje na tiste, ki so nosili težek križ ali se oddaljili od njega. In duša, za katero je Magdalena trpela, je tudi dosegla Božje usmiljenje. Z žrtvovanjem svojega trpljenja je sledila Kristusovemu zgledu in mu s tem pomagala pri odreševanju sveta.

Gotovo je, da bolečina ni prijetna in trpljenje ni lahko. Tudi Magdalena sama pravi, da je trpljenje težko, a takoj za tem doda, da je tudi lepo. Če ga sprejmeš, prinaša svobodo in ti daje notranji mir ter še večje hrepenenje po tem, da bi mogel čim prej zreti Boga.

Magdalena pravi, da Gospod ne pričakuje od nas, da bi iskali trpljenje in si ga sami nalagali. Ko jo je nekoč frančiškan Tobija Vernik vprašal, kaj bo Gospod storil z nami, običajnimi ljudmi, ki ne trpimo toliko kot ona, je odgovorila, da zadostuje, da voljno prenašamo, kar nam pošlje Bog. Ko pa Bog dopusti trpljenje, ga je treba sprejeti in v potrpežljivosti prenašati, ker le tako prinaša notranje veselje in mir. Obenem pa Gospod s trpljenjem očiščuje srce, da lahko (p)ostane odprto za Božjo ljubezen in navdihe Svetega Duha.

Magdalena je vseskozi poudarjala, da je potrpežljivo trpljenje polno zaslužnja in da je edina pot, ki vodi v nebesa, pot trpljenja. Vabila je k premišljevanju Kristusovega trpljenja. Povedala je med drugim tudi to, da več ko prostovoljnega trpljenja vzame nase, več milosti prejme od Gospoda, in se ji takrat še bolj odstira Božja ljubezen do nas.

Kristus je dal našemu trpljenju novo, odrešenjsko vlogo, ker ga je združil s svojim trpljenjem. Zato se trpljenja ni potrebno bati. Kakor je On ljubeče sprejel križ, na katerem je visela teža vsega sveta, tako želi tudi za nas, da sprejmemo tisto malo, kar nam pošlje. On namreč ve za vsako naše trpljenje in želi samo to, da ga z ljubeznijo sprejmemo od njega in mu ga darujemo.

Po Magdaleni pa je Gospod pokazal, da je On v sveti evharistiji hrana, brez katere ne moremo živeti. Na njej so se 47 let zelo očitno kazale Jezusove besede, da je njegovo Telo resnična jed in njegova Kri resnična pijača (prim. Jn 6,55).

Njeno življenje brez hrane je trden dokaz vsem nam, da so Božje besede resnične in da za Boga ni nič nemogoče.

ZAKLJUČEK

Glas svetosti o posebni ženi, Magdaleni Gornik (1835–1896), slovenski mistikinji, je zavel daleč preko slovenskih meja. K njej, na njen grob na Goro pri Sodražici, prihajajo ljudje od vsepošod in se ji priporočajo v svojih stiskah ter jo prosijo, da posreduje pri Bogu. Dogajajo se različna uslišanja – od težko pričakovanih rojstev otrok (ki so jim bile napovedane slabe diagnoze, rodili pa so se zdravi), do rešitev zakonskih težav, po molitvi k njej pa se dogajajo tudi telesna ozdravljenja. Leta 2019 je ljubljanska škofija postulatorja msgr. Francija Petriča imenovala za pripravo postopka Magdalenine beatifikacije.

V prispevku smo kratko predstavili čas, v katerem je Magdalena živela in razkrili delček njenega življenja, s posebnim poudarkom na njenem podoživljanju Kristusovega trpljenja. Več o tej izjemni ženi, ki je kljub skritosti očem močno zaznamovala slovenski narod, lahko preberete v knjigi *Magdalena Gornik*, avtorice tega prispevka. Izšla je leta 2009 kot razširjena diplomska naloga.

Magdalenin Grob ob župnijski cerkvi Marije Snežne na Gori.